

ת"פ (תל אביב) 48889-10-21 - מדינת ישראל נ' ז'ק נתן

ת"פ (תל-אביב-יפו) 48889-10-21 - מדינת ישראל נ' ז'ק נתן/שלום תל-אביב-יפו

ת"פ (תל-אביב-יפו) 48889-10-21

מדינת ישראל

נגד

ז'ק נתן

ע"י ב"כ עו"ד ליגל יחזקאל

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו

[08.12.2024]

כבוד השופט הבכיר, שאול אבינור

גזר דין

א. רקע כללי והשתלשלות ההליכים המשפטיים:

- הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום, בביצוע עבירות של גניבה, לפי הוראות סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), והחזקת סכין שלא כדין, לפי הוראות סעיף 186(א) לחוק העונשין. בעובדות כתב האישום נטען כי ביום 19.01.2021 בשעה 11:03 לערך, במתחם בדיקות קורונה בתל אביב, הניחה עובדת במקום (להלן - המתלוננת), את הטלפון הנייד שלה על שולחן והתרחקה ממנו כדי לטפל בילדה. הנאשם ניצל את ההזדמנות וגנב את הטלפון של המתלוננת, כאשר באותן הנסיבות החזיק בכיס מכנסיו בסכין מתקבעת.
- הדיונים המקדמיים התמשכו מאוד בשל היעדרויות רבות של הנאשם מדיונים - כמו גם ניתוק קשר עם הסניגורית לסירוגין - ובית המשפט אף נדרש להוצאת צווי הבאה נגד הנאשם. ההגנה טענה במהלך הדיונים למצב פיזי ונפשי מורכב של הנאשם, ובהקשר זה יצוין כבר עתה כי הנאשם הוא יליד שנת 1957, כבן 67 שנים כיום. הנאשם גדל בנסיבות מורכבות ואינו עובד מזה שנים רבות על רקע נכות פיזית, בהיותו קטוע יד ימין עקב תאונת דרכים שאירעה בנערותו.
- במסגרת הדיונים המקדמיים הוריתי, לבקשת ההגנה, על עריכת חוות דעת פסיכיאטרית. בחוות הדעת (מיום 18.04.2023) צוין כי הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית מאשפוז בשנת 1979, אז אובחן עם הפרעת אישיות אך לא אובחן כלוקה בנפשו במובן המשפטי. הנאשם דיווח על שימוש אינטנסיבי בחומרים פסיכו-אקטיביים, לרבות סמים קשים, מגיל 12 ועד כשנה לפני מועד הבדיקה. הנאשם מסר כי עקב בעיות זיכרון הוא אינו זוכר את האירוע מושא כתב האישום, אך הוסיף כי באותה התקופה נהג לגנוב על מנת לממן את צריכת הסמים. בחוות הדעת נקבעה כשירות נפשית דיונית ומהותית של הנאשם, תוך שהוסף כי "סבירות גבוהה שפעל במצב של שכרות. לפיכך ניתן לקבוע שהיה אחראי למעשיו" (שם, בעמ' 3). עוד צוין כי במצבו הנוכחי של הנאשם הוא אינו נדרש להתערבות פסיכיאטרית.
- בהמשך הדרך הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, כמות שהן, והורשע על יסוד הודאה זו בעבירות בהן הואשם, כאמור בפסקה 1 דלעיל. ב"כ הנאשם עתרה לקבלת תסקיר שירות המבחן וחוות דעת של הממונה על עבודות שירות ובית המשפט נעתר לבקשות אלה.

- ב. עיקר תסקיר שירות המבחן:
6. תסקיר שירות המבחן (מיום 02.09.2024) מפרט את נסיבותיו האישיות של הנאשם, כאמור יליד שנת 1957. הנאשם גרוש, אב לבן בגיל 40 ומתקיים מקצבת נכות. הנאשם גדל בנסיבות מורכבות ובתנאי הזנחה רגשית ופיזית. מגיל צעיר מאוד (12 שנים) חבר הנאשם לחברה שולית והסתבך עם החוק. בעברו של הנאשם עשרות רבות של הרשעות קודמות, בגין מגוון עבירות, והוא אף נשא עונשי מאסר בפועל.
7. לאורך השנים התקשה הנאשם לקדם את מצבו מבחינה טיפולית ולהסתייע בגורמי הטיפול והשיקום. מצבו הנפשי היה לא יציב, הוא ביצע ניסיונות אובדניים, והכל לרקע שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים. הנאשם תיאר לשירות המבחן שימוש רציף ואינטנסיבי בסמים מסוכנים לאורך השנים. לדבריו הוא ערך ניסיונות גמילה עצמיים, שלא צלחו, אך הפחית השימוש בסמים וכיום הוא נקי ומשתתף בקבוצות לעזרה עצמית למכורים אנונימיים. הנאשם מסר כי הוא מטופל במרפאת "מודעות" בתחליפי סם, מזה כשנתיים וחצי. עובדה זו אושרה על ידי מנהל המרפאה, הגם שהלה הוסיף וציין שהנאשם ביקש כי לא יימסר מידע נוסף בעניינו.
8. אשר לעבירות מושא כתב האישום ייחס הנאשם את ביצוען לאורח החיים השולי וההתמכרותי שניהל, למצוקה הכלכלית בה היה נתון באותה העת וכן למעורבותו עם חברה שולית, מפניה חש צורך להתגונן על ידי החזקת הסכין. עם זאת התקשה הנאשם בבחינת התנהלותו השולית לאורך השנים ואף התקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלוננת. הנאשם מסר כי אינו מעוניין להשתלב בטיפול בתחום ההתמכרויות ולא הגיע לבדיקות לאיתור שרידי סם שאלהן זומן.
9. שירות המבחן בחן את גורמי הסיכון והסיכוי בעניינו של הנאשם, כאשר כגורם סיכוי צוינה פנייתו העצמאית למרפאת "מודעות" ודיווחיו של מנהל המרפאה כי הנאשם אמנם מטופל בתחליף סם מזה כשנתיים וחצי. להבדיל, כגורמי סיכון צוינו מאפייניו האנטיסוציאליים של הנאשם, עברו הפלילי המכביד הכולל ביצוע עבירות במגוון תחומים ונשיאת מאסרים בפועל, היעדר הרתעה מסנקציות עונשיות קודמות שהוטלו עליו, דפוסי התנהגות שוליים, התמכרותיים ועברייניים מושרשים, חוסר הרצון לשתף פעולה עם שירות המבחן ואי הגעה לבדיקות לאיתור סם.
10. בסיכומו של דבר התרשם שירות המבחן כי הנאשם נעדר כלים להתמודדות עם קשייו וכי ללא מעורבות טיפולית אינטנסיבית, הנדרשת במצבו, קיים סיכון להסתבכות נוספת עם החוק. שירות המבחן העריך אפוא כי הנאשם אינו בשל להליך טיפולי משמעותי ועל כן לא נוצר פתח לבוא בהמלצה שיקומית בעניינו.
- ג. עיקר הראיות והטיעונים לקביעת העונש:
11. ב"כ המאשימה הגישה, כראיות לקביעת העונש, את תדפיס המידע הפלילי של הנאשם ואת העתקי שני גזרי דין בהם נגזרו על הנאשם עונשי מאסר מותנים שהם בני הפעלה בעניינו (ת"פ (שלום ת"א) 64480-02-18 מדינת ישראל נ' נתן (03.05.2020) ות"פ (שלום ת"א) 37345-11-19 מדינת ישראל נ' נתן (18.02.2020)). כעולה מהתדפיס האמור לנאשם עבר פלילי מכביד מאוד, כפי שפורט כאמור גם בתסקיר שירות המבחן. בתמצית יצוין כאן כי לנאשם 64 רישומים קודמים, בגין ביצוע מגוון עבירות לרבות רכוש וסמים, והוא נשא בעברו עונשי מאסר בפועל.

12. בטיעוניה לעונש עמדה ב"כ המאשימה על עובדות כתב האישום, בהן הודה הנאשם, והדגישה את היבטי החומרה שבהן. ב"כ המאשימה הטעימה כי מדובר בגניבת טלפון סלולרי, שבימינו כולל מידע אישי פרטי וחיוני רב, כך שגניבתו אינה פוגעת רק בזכות הקניין אלא גם בתחושת הביטחון האישי ובפרטיות. בנסיבות אלה, וכאשר הנאשם ביצע את עבירת הגניבה כשבכיסו סכין מתקבעת, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם שבין 4 חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר בפועל.
13. לעניין מדיניות הענישה הנהוגה הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה רבה, הגם שבחלקה במקרים חמורים בהרבה מעניינו. כאן תצוין ההפנייה לרע"פ 6365/13 קליינר נ' מדינת ישראל (23.09.2013), שם אושר מתחם עונש הולם שבין חודשיים מאסר בפועל לבין 8 חודשי מאסר בפועל במקרה של גניבת טלפון נייד; וכן לת"פ (שלום ב"ש) 21794-09-14 מדינת ישראל נ' קווצ'קו (25.01.2015) שם נקבע מתחם עונש הולם שבין 3 חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר בפועל, אך בנסיבות חמורות מעניינו, שכן גניבת הטלפון הנייד נעשתה בבית חולים וממיתו של חולה, ובנוסף נגנב כסף מזומן. עוד יצוין כי התובעת הפנתה גם לת"פ (שלום רחובות) 47278-05-17 מדינת ישראל נ' פלוני (30.12.2019), כאשר שם (בתיק הרלוואנטי) נקבע מתחם עונש הולם שתחילתו במאסר מותנה.
14. אשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, הפנתה ב"כ המאשימה להיבטים השליליים העולים מתסקיר שירות המבחן וציינה את עברו המכביד של הנאשם, הן בתחום הרכוש והן בתחום האלימות. בנוסף טענה ב"כ המאשימה כי אין לזקוף את חלופת הזמן מביצוע העבירות לזכותו של הנאשם, שכן הוא זה שגרם להתמשכות ההליך בהיעדריותו הרבות. בשורה התחתונה, ועל אף שציינה גם את ההודאה ונטילת האחריות, עתרה ב"כ המאשימה לגזירת העונש ברף העליון של מתחם העונש ההולם לו טענה, ובאופן קונקרטי להשתת ענישה שתכלול 12 חודשי מאסר בפועל, במסגרתה יופעלו שני המאסרים המותנים, וכן להשתת מאסר מותנה וענישה נלווית.
15. ב"כ הנאשם, מצידה, הרחיבה בטיעוניה בתיאור נסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שפורטו כאמור בתסקיר שירות המבחן, כאשר לעניין נסיבות ביצוע העבירות הדגישה את העובדה שהטלפון שנגנב הושב למתלוננת כך שבפועל לא נגרם לה כל נזק.
16. הסניגורית ערה לעברו המכביד של הנאשם, אך ביקשה לזקוף לזכותו את העובדה שכיום - בהיותו אדם לא צעיר, כאמור כבן 67 שנים - הוא השתלב בהליך טיפולי במרפאת "מודעות". בנסיבות אלה, כך לשיטת הסניגורית, האינטרס הציבורי לא יצא נשכר משליחתו של הנאשם לכלא, ולהבדיל - שליחתו למאסר בדרך של עבודות שירות תיתן לו מסגרת קבועה ומחייבת, ותתרום הן לשיקומו של הנאשם עצמו והן לאינטרס הציבורי. בהקשר זה הדגישה הסניגורית כי הנאשם מעולם לא נשפט בעבר לעונש מאסר בדרך של עבודות שירות ולגישתה דווקא ביצוע עונש כזה, תוך התחייבות למסגרת ויקיצה בשעות הבוקר המוקדמות, תאפשר לנאשם לצאת אל מחוץ לחיי הפשע.
17. עוד טענה ב"כ הנאשם כי מתחם העונש לו טענה ב"כ המאשימה הוא מחמיר מדי, כאשר לטענתה אף ניתן לקבוע במקרה זה "קרבה לסייג" נוכח העובדה שבחוות הדעת הפסיכיאטרית צוינה כאמור סבירות גבוהה שהנאשם פעל במצב של שכרות - אך ייאמר מיד כי לא צוינה שם שכרות שלא מדעת וממילא אין רלוואנטיות לסוגיית הסייג. מכל מקום, כך לשיטת הסניגורית, גם בהינתן המתחם לו טענה ב"כ המאשימה ניתן לגזור את עונשו של הנאשם לתקופה שאותה יוכל לשאת בדרך של עבודות שירות; ולהטלת עונש כזה עתרה.

18. לבסוף הנאשם, בדברו האחרון לעונש, הרחיב ואמר: "זו פעם ראשונה בחיי שאני לוקח אחריות על חיי. התחלתי לעשות דרך. עקב התאונה התדרדרתי יותר עמוק לסמים קשים, והיה לי קשה יותר לצאת מהסמים מאשר להיכנס [לכלא]... הייתי חסר כל והדרך היחידה שהייתה לי זה לשרוד את הרחוב, והדרך היחידה הייתה בסמים. אני מתגורר בראשל"צ בדירה מושכרת. אני נמצא בטיפול, מוסר בדיקות שתן באופן סדיר, שיחות עם העו"סית והפסיכיאטר. אני מבקש שבית המשפט ייתן לי את ההזדמנות הזאת" (בפרוטוקול, עמ' 27 שורה 26 ואילך).
- ד. קביעת מתחם העונש ההולם:
19. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לאירוע שבגיניו הורשע הנאשם, וזאת בהתאם לעיקרון ההלימה. בהקשר זה יתחשב בית המשפט, בין השאר, בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.
20. לעניין הערכים החברתיים שנפגעו כתולדה מביצוע העבירות יש לציין את הפגיעה בהגנה על זכות הקניין ובזכות הפרטיות. אכן, כטוען ב"כ המאשימה, כיום הטלפון הנייד משמש לא רק לביצוע שיחות טלפון אלא כאמצעי טכנולוגי משוכלל המכיל אינפורמציה רבה וחיונית, לרבות פרטית מאוד. לפיכך גניבת טלפון נייד של אדם פוגעת באופן ממשי לא רק בקניינו אלא גם בפרטיותו ואף משבשת את חייו. נסיבות חומרה אלה כמובן רלוואנטיות לקביעת מתחם העונש ההולם ועל כן לא ניתן להתייחס לאירוע דנא כגניבה גרידא, מה גם שלביצוע עבירת הגניבה נלוותה החזקת סכין (הגם שבמקום מוצנע בכיסו).
21. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, ככלל נקבעים בכגון דא מתחמי עונש הולמים שתחילתם בתקופת מאסר קצרה, לנשיאה בדרך של עבודות שירות (ר' ת"פ (שלום רח') 10804-02-18 מדינת ישראל נ' יונה (01.03.2020) והפסיקה המאוזכרת שם). עם זאת יש להעיר, כפי שראינו לעיל מתוך פסיקת המאשימה עצמה, ישנם מקרים בהם נקבעו מתחמים שתחילתם בענישה צופה פני עתיד או של"צ (ר' גם ת"פ (שלום ת"א) 3976-01-16 מדינת ישראל נ' עטיאס (09.07.2018), בתיק הצירוף ת"פ 19039-01-18).
22. בהתחשב בכל האמור לעיל - לרבות ביצוע העבירה הנוספת של החזקת סכין שלא כדין - אני קובע אפוא את מתחם העונש ההולם, במקרה זה, בין חודשיים מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, לבין 8 חודשי מאסר בפועל.
- ה. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:
23. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה - למעט במקרים יוצאי דופן, בהם הוא רשאי לחרוג מכך, שאין עניינם לכאן - תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.
24. אשר לנאשם שלפניי, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו הם כלהלן:
- עברו הפלילי של הנאשם - לנאשם, כאמור כבן 67 שנים כיום, הרשעות קודמות רבות, והוא אף נשא בעברו עונשי מאסר בפועל שלא הרתיעו אותו מלחזור ולשוב לסורו. עם זאת, הנאשם לא נשא בעברו עונש בדך של עבודות שירות ובמכלול הנסיבות - בפרט כאשר ענישה של מאסר בפועל לא הביאה לשינוי התנהגות הנאשם - מוצא אני טעם בטיעון הסניגורית שדווקא עונש של עבודות שירות עשוי ליצור לנאשם מסגרת חיים חיובית.
- הודאה ונטילת אחריות - הנאשם הודה בעובדות כתב האישום ובכך חסך הנאשם מזמנם של העדים, הצדדים ובית המשפט. נסיבות אלה יש לזקוף לזכותו.

נתוניו האישיים של הנאשם ונסיבות חייו - הנאשם יליד שנת 1957 וכאמור גדל בנסיבות מורכבות של הזנחה רגשית ופיזית. הנאשם אמנם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן ולא השתלב בהליך טיפולי במסגרתו, אך השתלב ביוזמתו בטיפול במרפאת "מודעות". בנוסף יש להתחשב בעובדה שלנאשם נכות משמעותית בהיותו קטוע יד ימין מנערותו, והוא מתקיים מקצבת נכות.

חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה - מאז ביצוע העבירות חלף זמן משמעותי. ואולם, לא ניתן לזקוף היבט זה לזכותו של הנאשם, שכן העיכובים בתיק נגרמו בשל היעדרויות רבות מדיונים שנקבעו, עד כדי ניתוק קשר לסירוגין עם הסניגורית. 25. המסקנה המתבקשת ממכלול הנסיבות והשיקולים שפורטו לעיל מלמד כי במקרה זה כפות המאזניים מעוינות, באופן שיש לגזור את עונשו של הנאשם באמצעו של מתחם העונש ההולם. אשר למאסרים המותנים, בהתחשב במכלול נסיבות העניין אני קובע כי הנאשם יישא את חלקם במצטבר ואת חלקם הנותר בחופף, כפי שיפורט בפרק ו' להלן.

26. לבסוף נותר לדון בענישה הנלווית, שלהשתתה עתרה ב"כ המאשימה. עבירת הגניבה היא עבירת רכוש ולפיכך ככלל אמנם ראוי להשית בגין ביצועה עונש הכולל רכיבים כלכליים. ואולם, במקרה דנא, כאשר מחד גיסא בסופו של דבר לא נגרם כל נזק כתוצאה מביצוע הגניבה, ומאידך גיסא מדובר בנאשם שאינו עובד ומתפרנס בדוחק מקצבת נכות, איני מוצא מקום להשתת ענישה כלכלית; מה גם שהנאשם נשפט כאמור לתקופה משמעותית של מאסר בדרך של עבודות שירות, כך שממילא לא יוכל להתפרנס מעבר לכך.

ו. סוף דבר:

27. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכף חומרה ולכף קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 5 חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יישא את עונש המאסר בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר מיום 02.09.2024.

על הנאשם להתייבב לנשיאת עונשו במשרדי הממונה על עבודות השירות, ביום 26.01.2025 עד השעה 08:00. מובהר בזה לנאשם כי בכל הקשור לעבודות השירות עליו לציית להוראות הממונה על עבודות השירות, או למי שהוסמך לכך מטעמו. עוד מובהר לנאשם, כי במידה ולא יציית להוראות כאמור הוא עשוי לשאת את מאסרו, או את יתרת מאסרו, במאסר מאחורי סורג ובריח בבית סוהר.

(ב) המאסר המותנה בן 4 חודשים, אשר נגזר על הנאשם ביום 03.05.2020 בת"פ (שלום ת"א) 64480-02-18, והמאסר המותנה בן 3 חודשים, אשר נגזר על הנאשם ביום 18.02.2020 בת"פ (שלום ת"א) 37345-11-19, מופעלים בזה במצטבר ובחופף לעונש המאסר אשר הוטל בסעיף-קטן (א) דלעיל, באופן שבסך הכל יישא הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר בפועל, בדרך של עבודות שירות.

(ג) מאסר על תנאי למשך 4 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום סיום נשיאת המאסר בדרך של עבודות שירות, עבירה מהעבירות בהן הורשע. ניתן בזה צו כללי, לעניין מוצגים, לשיקול דעתו של קצין משטרה. זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תמציא גזר דין זה לשירות המבחן.

ניתן היום, ז' כסלו תשפ"ה, 08 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.